

Dobre Praktyki Sprzedawców Energii Elektrycznej i Paliw Gazowych - czyli czego Klient może oczekiwać od rzetelnego Sprzedawcy

(tekst jednolity obowiązujący od dnia 31.10.2018 r.)

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Słowniczek	5
3. Zagadnienia wstępne	6
4. Umowy	7
5. Obsługa Klienta	10
6. Sprawy sporne, reklamacje, zgłoszenia oraz skargi	14
7. Zmiana Sprzedawcy	15
8. Pozostałe obowiązki informacyjne.....	15

1. Wprowadzenie

Celem niniejszego dokumentu, zwanego dalej *Dobrymi Praktykami*, jest określenie katalogu działań rzetelnych Sprzedawców energii elektrycznej i paliw gazowych w odniesieniu do Klientów w gospodarstwach domowych w Polsce. Jego treść stanowi możliwie pełną odpowiedź na pytanie: „czego Klient może oczekiwać od rzetelnego Sprzedawcy?”.

Dobre Praktyki zostały przygotowane przez Towarzystwo Obrotu Energią (TOE) głównie na podstawie opublikowanych przez Prezesa URE dwóch dokumentów: w dniu 22 września 2010 r. dokumentu pt. „*Dobre Praktyki Sprzedawców energii elektrycznej i Operatorów Systemów Dystrybucyjnych*” oraz w dniu 13 października 2010 r. dokumentu „*Dobre Praktyki Sprzedawców gazu ziemnego i Operatorów Systemów Dystrybucyjnych*”. Pierwsza wersja *Dobrych praktyk* została opracowana według stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2014 r., zaktualizowana wersja druga uwzględniała nową ustawę z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. 2017 r. poz. 683) i obowiązywała od 25 grudnia 2014 r. Wersja trzecia, zgodna ze stanem prawnym na 1 lipca 2017 r., obejmuje oprócz energii elektrycznej także dobre praktyki dotyczące sprzedaży paliwa gazowego do Klientów w gospodarstwach domowych w Polsce, a także zmiany wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz.U. 2016 r. poz. 1823). W przypadku zmian przepisów prawa wpływających na treść *Dobrych praktyk*, dokument ten będzie podlegał aktualizacji.

Dobre praktyki są stosowane przez Członków TOE sprzedających energię elektryczną lub paliwa gazowe odbiorcom w gospodarstwach domowych oraz przez innych Sprzedawców, którzy dobrowolnie podpiszą stosowną deklarację.

Istotne przy ocenie działań Sprzedawców energii elektrycznej i paliwa gazowego w relacjach z Klientami jest wyraźne rozgraniczenie ich kompetencji od kompetencji przedsiębiorstw dystrybucyjnych. Sprzedawcy energii elektrycznej i paliwa gazowego oraz przedsiębiorstwa dystrybucyjne, w tym Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (OSD), to odrębne i niezależne od siebie przedsiębiorstwa energetyczne.

Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych na określonym obszarze dysponują i zarządzają siecią, którą transportowana jest energia elektryczna lub paliwo gazowe. Osobie przyłączonej do sieci na obszarze działania danego OSD usługę dystrybucji, czyli transportu zakupionej energii elektrycznej lub paliwa gazowego, świadczy tenże OSD i nie ma możliwości jego zmiany. Z kolei Sprzedawcy energii elektrycznej lub paliwa gazowego oferują towar, jakim jest energia elektryczna lub paliwo gazowe, na obszarze działania wielu OSD. W konsekwencji na obszarze danego OSD zazwyczaj działa wielu Sprzedawców, co daje Klientom możliwość ich wyboru.

Sprzedaż energii elektrycznej następuje na podstawie umowy kompleksowej, w której Sprzedawca zobowiązuje się jednocześnie do sprzedaży energii elektrycznej i do zapewnienia świadczenia usługi dystrybucji energii elektrycznej do miejsca dostarczania przez Operatora Systemu Dystrybucyjnego albo na podstawie umowy sprzedaży (w takim wypadku Klient zawiera dodatkowo umowę o świadczenie usług dystrybucji z właściwym OSD, do którego sieci dystrybucyjnej przyłączony jest punkt poboru energii Klienta).

W przypadku sprzedaży paliwa gazowego stosunki prawne na linii Klient – Sprzedawca najczęściej reguluje umowa kompleksowa.

Dobre Praktyki nie obejmują relacji Sprzedawcy z Klientem wynikających z umowy sprzedaży rezerwowej lub rezerwowej umowy kompleksowej.

W relacjach z Klientami przedsiębiorstwa energetyczne obowiązane są zachowywać staranność właściwą profesjonalistom (należyta staranność), przestrzegać dobrych obyczajów i stosować się do przepisów prawa. Sprzedawcy zobowiązani są także do szczególnej dbałości o zgodne z prawem przetwarzanie danych osobowych Klientów i poszanowanie ich prywatności w toku prowadzonej działalności.

W niniejszym dokumencie znajdują się zarówno postanowienia wynikające z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, jak i dodatkowe praktyki ukierunkowane na ochronę interesów Klienta stosowane przez Sprzedawców - sygnatariuszy *Dobrych Praktyk*.

Postanowienia odzwierciedlające bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa nie stanowią dobrych praktyk, a ich powtórzenie w niniejszym dokumencie ma na celu dodatkowe podkreślenie zasad działania Sprzedawców istotnych dla Klientów i szerzenie świadomości Klientów w tym zakresie. Przestrzeganie przywołanych w *Dobrych Praktykach* norm prawnych jest przedmiotem szczególnego nadzoru Sprzedawców i jest weryfikowane przez niezależny podmiot.

2. Słowniczek

Klient/odbiorca w gospodarstwie domowym	odbiorca dokonujący zakupu energii elektrycznej lub paliwa gazowego wyłącznie w celu ich zużycia w gospodarstwie domowym. Powyższe nie wyklucza sytuacji, w której Klient jest prosumentem
koordynator	koordynator do spraw negocjacji prowadzący postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów między odbiorcami paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym a przedsiębiorstwami energetycznymi oraz między prosumentami będącymi konsumentami a przedsiębiorstwami energetycznymi wynikłych z umów, stosownie do rozdziału 4a ustawy – Prawo energetyczne
Operator Systemu Dystrybucyjnego (OSD)	przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej lub paliw gazowych (przedsiębiorstwo dystrybucyjne), odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym gazowym albo w systemie dystrybucyjnym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi lub elektroenergetycznymi
paliwo gazowe	gaz ziemny wysokometanowy grupa E (PN-C-04753-E)
Prezes URE/ Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	centralny organ administracji publicznej regulujący działalność przedsiębiorstw energetycznych, którego zadania wyznaczają przepisy prawa, w szczególności ustawy – Prawo energetyczne
przedsiębiorstwo energetyczne	podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu (sprzedaży) energią elektryczną lub paliwami gazowymi
reklamacja	zastrzeżenie Klienta dotyczące niezgodności postępowania Sprzedawcy z umową lub przepisami prawa, w tym w związku z niedotrzymaniem standardów jakościowych obsługi klientów lub parametrów jakościowych energii elektrycznej lub paliwa gazowego
skarga	niezadowolenie Klienta wyrażone w odniesieniu do sposobu załatwienia reklamacji lub zgłoszenia albo w odniesieniu do innych kwestii niż objęte reklamacją lub zgłoszeniem oznaczone jako skarga
Sprzedawca	podmiot sprzedający energię elektryczną lub paliwo gazowe Klientowi, zajmujący się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem lub podmiot zajmujący się obrotem paliwem gazowym
sprzedaż	sprzedaż energii elektrycznej lub paliwa gazowego Klientom przez Sprzedawcę, na podstawie umowy sprzedaży albo umowy kompleksowej
prosument	odbiorca końcowy dokonujący zakupu energii elektrycznej na podstawie umowy kompleksowej, jednocześnie wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji, w celu jej zużycia na potrzeby własne, niezwiązane z wykonywaną działalnością gospodarczą

RODO	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)
umowa kompleksowa	umowa zawierająca postanowienia umowy w przedmiocie sprzedaży energii elektrycznej lub paliwa gazowego i świadczenia usług dystrybucji energii elektrycznej lub paliwa gazowego
umowa sprzedaży energii elektrycznej lub paliwa gazowego	umowa, na podstawie której Sprzedawca zobowiązany jest do przeniesienia na Klienta własności energii elektrycznej lub paliwa gazowego, a Klient – do jej lub jego odbioru i zapłaty ceny
usługa dystrybucji	usługa transportu energii elektrycznej lub paliwa gazowego sieciami dystrybucyjnymi w celu jej lub jego dostarczenia odbiorcom, świadczona jest na podstawie umowy pomiędzy Klientem a przedsiębiorstwem dystrybucyjnym albo w ramach umowy kompleksowej zawartej pomiędzy Klientem a Sprzedawcą
usługa kompleksowa	sprzedaż energii elektrycznej lub paliwa gazowego przez Sprzedawcę z równoczesnym zapewnieniem świadczenia usługi dystrybucji tej energii elektrycznej lub paliwa gazowego przez OSD, dokonywana na podstawie umowy kompleksowej
zgłoszenie	informacja od Klienta lub jego prośba, nie będąca skargą lub reklamacją, o wykonanie czynności przez Sprzedawcę, odnoszące się do realizacji działań w ramach zawartej z Klientem umowy (kompleksowej lub sprzedaży)

3. Zagadnienia wstępne

- 3.1. Przed wyrażeniem przez potencjalnego Klienta woli związania się umową Sprzedawca przekazuje mu wyczerpujące i prawdziwe informacje o ofercie sprzedaży lub usługi kompleksowej.
- 3.2. Sprzedawcy energii elektrycznej lub paliwa gazowego mogą oferować Klientom możliwość zawierania umów kompleksowych, o ile są związani stosowną umową z OSD, do sieci którego przyłączony jest Klient.
- 3.3. Oferta Sprzedawcy energii elektrycznej lub paliwa gazowego zawiera aktualne informacje w szczególności dotyczące opisu produktów i usług:
  - cen energii elektrycznej lub paliwa gazowego, a w przypadku świadczenia usługi kompleksowej: cen energii elektrycznej lub paliwa gazowego oraz informacji o miejscu udostępnienia stawek opłat dystrybucyjnych;
  - czasu trwania umowy i warunków jej zmiany;
  - warunków i sposobów rozwiązania umowy, w tym uprawnienia Klienta do rozwiązania umowy;

- terminu ważności oferty;
  - innych istotnych postanowień umowy, w tym mających wpływ na rozliczenia z Klientem.
- 3.4. Niezależnie od realizacji obowiązku doręczenia potencjalnemu Klientowi wzorca Umowy przed zawarciem Umowy, Sprzedawca udostępnia treść standardowej oferty, stosowanych wzorów umów oraz obowiązujących taryf i cenników, zamieszczając je na własnej stronie internetowej, a także w punktach sprzedaży lub punktach odpowiedzialnych za obsługę Klienta. Dopuszcza się oferty niestandardowe, które mogą nie być ogólnodostępne, lecz dedykowane grupom lub pojedynczym Klientom spełniające określone w niniejszym dokumencie kryteria.
- 3.5. Sprzedawca energii elektrycznej dostarcza Klientowi Zbiór Praw Konsumenta Energii Elektrycznej w przypadku sprzedaży energii elektrycznej oraz zapewnia jego publiczny dostęp.
- 3.6. Sprzedawca paliwa gazowego dostarcza Klientowi Zbiór Praw Konsumenta Paliw Gazowych w przypadku sprzedaży paliwa gazowego oraz zapewnia jego publiczny dostęp.

4. Umowy

4.1. Zagadnienie ogólne

- 4.1.1. Tryb zawarcia, zmiany treści oraz rozwiązania umowy są możliwie najmniej uciążliwe dla Klienta i nie nakładają na niego nadmiernych trudnień.
- 4.1.2. Zawarcie, zmiana lub rozwiązanie umowy dokonywane są w formie pisemnej. Zawarcie, zmiana lub rozwiązanie umowy mogą być dokonywane także w formie dokumentowej. Zawarcie lub zmiana umowy mogą być dokonywane za pomocą środków porozumiewania się na odległość, jeżeli Sprzedawca, w miarę posiadanych możliwości technicznych, udostępni na rzecz Klientów taką usługę, a Klient wyrazi zgodę na taką formę.
- 4.1.3. Sprzedawca udostępnia Klientowi informacje o trybie zawarcia, zmiany treści oraz rozwiązania umowy.
- 4.1.4. O trybie zawarcia oraz rozwiązania umowy Sprzedawca informuje na oficjalnej lub dedykowanej stronie internetowej Sprzedawcy oraz poprzez udzielanie informacji ustnej z wykorzystaniem materiałów informacyjnych dostępnych w punktach sprzedaży lub punktach odpowiedzialnych za obsługę Klienta, w tym infolinii.
- 4.1.5. Sprzedawca stosuje aktualne wzory dokumentów, które zamieszczone są na oficjalnej lub dedykowanej stronie internetowej Sprzedawcy, a także w punktach sprzedaży lub punktach odpowiedzialnych za obsługę Klienta.

- 4.1.6. Sprzedawca udostępnia wzór umowy drogą elektroniczną lub wskazuje miejsce jego udostępnienia na stronie internetowej lub umożliwia odebranie wzoru umowy w formie pisemnej.

4.2. Treść i forma umowy

- 4.2.1. Postanowienia umowy stosowane przez Sprzedawcę są zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i niniejszymi *Dobrymi Praktykami*.
- 4.2.2. Treść umowy stosowanej przez Sprzedawcę powinna być zrozumiała i jednoznaczna. Umowa powinna zawierać informacje o przysługujących odbiorcy prawach, o możliwościach uzyskania pomocy w przypadku wystąpienia awarii urządzeń, instalacji lub sieci oraz o miejscu i sposobie zapoznania się z mającymi zastosowanie, obowiązującymi taryfami.
- 4.2.3. Forma, układ graficzny oraz logo zapewniają czytelność i przejrzystość tekstu umowy.
- 4.2.4. Sprzedawca w umowie informuje Klienta o sposobach, w jakich Klient będzie informowany o zmianach warunków umowy.
- 4.2.5. W przypadku zawarcia umowy sprzedaży Sprzedawca informuje Klienta o konieczności zawarcia z OSD odrębnej umowy dystrybucji.

4.3. Zawarcie umowy

- 4.3.1. Sprzedawca wypełnia obowiązki informacyjne wynikające z ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. 2017 r. poz. 683), w szczególności:
- a) w przypadku zawierania umowy na odległość, Sprzedawca niezwłocznie potwierdzi w formie pisemnej lub na innym trwałym nośniku, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, treść proponowanej umowy, a także poinformuje Klienta o prawie odstąpienia od umowy bez podania przyczyny w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy i udostępni formularz odstąpienia od umowy;
  - b) w przypadku zawierania umowy poza lokalem przedsiębiorcy, Sprzedawca poinformuje Klienta o prawie odstąpienia od umowy bez podania przyczyny w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy i udostępni formularz odstąpienia od umowy;
  - c) w razie odstąpienia przez Klienta od umowy, o której mowa w lit. a) i b), umowa uważana jest za niezawartą. W takim przypadku Klient jest zwolniony z wszelkich przyszłych zobowiązań, z tym zastrzeżeniem, że jeżeli na wyraźne żądanie Klienta dostarczanie energii elektrycznej lub paliwa gazowego (gdy nie są one dostarczane w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości) ma się rozpocząć przed upływem terminu do odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem Sprzedawcy, Klient zapłaci jedynie za świadczenia (w szczególności za pobraną energię elektryczną lub paliwa gazowe i usługi dystrybucji) zrealizowane przed dniem odstąpienia. Rozpoczęcie dostarczania energii elektrycznej lub paliwa gazowego, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, wymaga uprzedniego

złożenia przez Klienta wyraźnego oświadczenia, zawierającego takie żądanie, na trwałym nośniku.

- 4.3.2. Przed zawarciem umowy Sprzedawca umożliwi Klientowi dokładne zapoznanie się z jej istotnymi postanowieniami.
- 4.3.3. Przed zawarciem umowy, na zapytanie Klienta przedstawiciele Sprzedawcy udzielają wyjaśnień co do treści umowy oraz praw i obowiązków w niej zawartych.

4.4. Zmiana warunków umowy

- 4.4.1. Sprzedawca informuje Klientów, w sposób przejrzysty i zrozumiały, o podwyżce cen lub stawek opłat za dostarczoną energię elektryczną lub paliwa gazowe określonych w zatwierdzanych taryfach, w ciągu jednego okresu rozliczeniowego licząc od dnia wprowadzenia podwyżki.
- 4.4.2. Sprzedawca, przed zmianą w terminie określonym w umowie, informuje Klientów, w sposób przejrzysty i zrozumiały, o zmianie cen lub stawek opłat za dostarczoną energię elektryczną lub paliwa gazowe określonych, w innych niż zatwierdzone taryfy, cennikach lub ofertach wraz z informacją o prawie do wypowiedzenia umowy w przypadku braku akceptacji zmiany.
- 4.4.3. W przypadku zmiany taryf dystrybucji energii elektrycznej lub dystrybucji paliw gazowych, Sprzedawca informuje Klientów co najmniej poprzez zamieszczenie komunikatu na własnej stronie internetowej.

4.5. Rozwiązanie umowy

- 4.5.1. Rozwiązanie umowy zawartej na czas nieoznaczony nie wiąże się dla Klienta z żadnymi kosztami. Klient jest w takim przypadku zobowiązany jedynie do pokrycia należności za pobraną energię elektryczną lub paliwo gazowe oraz świadczone usługi przesyłania lub dystrybucji. Rozwiązanie umowy zawartej na czas oznaczony nie wiąże się dla Klienta z żadnymi dodatkowymi kosztami i odszkodowaniami, poza tymi wynikającymi z treści umowy, w granicach dopuszczalnych przez bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa.
- 4.5.2. Umowa ulega rozwiązaniu ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym oświadczenie o wypowiedzeniu dotarło do Sprzedawcy, chyba że Klient wskazał późniejszy termin.

5. Obsługa Klienta

5.1. Ochrona danych osobowych

5.1.1. Sprzedawca przetwarza dane osobowe Klientów, przestrzegając następujących zasad:

- a) zgodności przetwarzania z prawem – przetwarzanie danych osobowych Klientów każdorazowo opiera się o istniejącą podstawę prawną i następuje zgodnie z RODO oraz obowiązującymi przepisami krajowymi regulującymi ochronę danych osobowych;
- b) rzetelności – przetwarzanie danych osobowych Klientów jest realizowane rzetelnie i uczciwie;
- c) przejrzystości – przetwarzanie danych osobowych jest transparentne dla Klientów;
- d) ograniczenia celu – Sprzedawca zbiera dane osobowe w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach oraz nie przetwarza ich dalej w sposób niezgodny z tymi celami;
- e) minimalizacji – Sprzedawca przetwarza dane osobowe adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których dane są przetwarzane;
- f) prawidłowości – Sprzedawca przetwarza prawidłowe dane osobowe Klientów i w razie potrzeby je uaktualnia, a także podejmuje wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane;
- g) ograniczonego przechowywania – Sprzedawca przechowuje dane osobowe w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane;
- h) integralności i poufności – Sprzedawca przetwarza dane osobowe Klientów w sposób zapewniający ich odpowiednie bezpieczeństwo, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych.

5.1.2. Sprzedawca realizuje wobec Klientów obowiązki informacyjne określone w RODO i prowadzi komunikację z Klientami w sposób przejrzysty, zwięzły, zrozumiały oraz w dostępnej formie, z zachowaniem terminów wynikających z RODO.

5.1.3. Sprzedawca ułatwia Klientom realizację ich praw wynikających z RODO.

5.1.4. Sprzedawca monitoruje realizowane procesy przetwarzania danych osobowych Klientów w celu identyfikacji przypadków, w których może zachodzić zautomatyzowane podejmowanie decyzji, w tym profilowanie. W przypadku zidentyfikowania takiego procesu Sprzedawca zapewnia realizację prawa Klienta do

niepodlegania decyzji opartej wyłącznie o zautomatyzowane przetwarzanie i wywołującej wobec Klienta skutki prawne lub w inny podobny sposób istotnie wpływającej na Klienta.

- 5.1.5. Sprzedawca przy wdrażaniu nowych produktów, rozwiązań lub inicjatyw ocenia i uwzględnia ich wpływ na ochronę danych osobowych Klientów. W tym celu Sprzedawca w fazie projektowania lub planowania nowego produktu, rozwiązania lub inicjatywy określa i wdraża stosowne środki techniczne i organizacyjne, zapewniające spełnienie wymogów wynikających z RODO i ochronę praw Klientów.
- 5.1.6. W przypadkach określonych w RODO Sprzedawca realizuje obowiązki w zakresie zgłaszania naruszeń ochrony danych osobowych Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz, w stosownych przypadkach, także zawiadamiania Klienta o naruszeniu ochrony danych osobowych. Wszelkie naruszenia ochrony danych osobowych są dokumentowane przez Sprzedawcę.
- 5.1.7. W przypadku zamiaru przekazania danych osobowych Klientów do państwa trzeciego Sprzedawca weryfikuje istnienie ważnej podstawy prawnej do przekazania zgodnie z RODO i zapewnia, że przekazanie danych osobowych nastąpi wyłącznie w oparciu o taką podstawę.

5.2. Materiały marketingowe

- 5.2.1. Stosowane przez Sprzedawcę materiały marketingowe zawierają prawdziwe i niewprowadzające Klienta w błąd informacje.
- 5.2.2. Jeżeli materiały marketingowe będą zawierały porównania i zestawienia, w tym obrazujące potencjalne korzyści, wynikające z zawartych w materiałach propozycji, Sprzedawca zobowiązuje się do ich rzetelnego przedstawienia.

5.3. Strona internetowa

- 5.3.1. Informacje zamieszczane przez Sprzedawcę na oficjalnej lub dedykowanej stronie internetowej Sprzedawcy są aktualne, zgodne ze stanem faktycznym i przedstawiane w sposób jasny, czytelny i łatwo dostępny.
- 5.3.2. Sprzedawca na oficjalnej lub dedykowanej stronie internetowej zamieszcza informacje adekwatne do prowadzonej działalności w zakresie sprzedaży, w tym informacje o cenach sprzedaży energii elektrycznej lub paliwa gazowego oraz warunkach ich stosowania.

5.4. Poczta elektroniczna

- 5.4.1. W celu kierowania do Klienta informacji marketingowych, promocyjnych lub złożenia propozycji zawarcia umowy, Sprzedawca może posługiwać się pocztą elektroniczną wyłącznie na podstawie odpowiednich zgód Klienta.
- 5.4.2. W celu podejmowania działań marketingowych, promocyjnych oraz sprzedażowych za pośrednictwem poczty elektronicznej, Sprzedawca dba o pełną identyfikację nadawcy,

podając przynajmniej swoją nazwę i dane teleadresowe, w tym numery telefonów i adresy e-mail w celu udzielenia dalszych wyjaśnień.

- 5.4.3. W treści wiadomości Sprzedawca umieszcza informację o możliwości usunięcia adresata z listy teleadresowej wraz z instrukcją, jak tego dokonać oraz zapewnia o braku jakichkolwiek kosztów związanych z podjęciem tego działania.

5.5. Telefon (działania marketingowe, promocyjne, sprzedażowe)

- 5.5.1. W celu kierowania do Klienta informacji marketingowych, promocyjnych lub złożenia propozycji zawarcia umowy, Sprzedawca może kontaktować się z Klientem telefonicznie wyłącznie za jego zgodą.
- 5.5.2. W przypadku podejmowania działań marketingowych lub promocyjnych nie mających na celu zawarcia umowy za pośrednictwem kontaktu telefonicznego, Sprzedawca dba o pełną identyfikację nadawcy (rozmówcy), podając przynajmniej swoją nazwę, a także – o ile zażąda tego rozmówca (Klient) – dane teleadresowe, w tym numery telefonów pod którymi Klient uzyska dalsze wyjaśnienia w odniesieniu do treści przekazywanej wiadomości oraz weryfikacji tożsamości osób realizujących działania promocyjne i sprzedażowe na rzecz Sprzedawcy.
- 5.5.3. W przypadku podejmowania działań marketingowych, promocyjnych oraz sprzedażowych za pośrednictwem kontaktu telefonicznego wszystkie działania tego typu muszą być za zgodą rozmówcy rejestrowane: w przypadku działań marketingowych, promocyjnych poprzez prowadzenie rejestru rozmów, a w przypadku działań sprzedażowych poprzez utrwalenie całej treści rozmowy.
- 5.5.4. W przypadku umożliwienia Klientowi korzystania z automatycznej obsługi telefonicznej, Sprzedawca zobowiązuje się do zapewnienia rozwiązań i środków gwarantujących prawidłową identyfikację i autoryzację Klienta podczas tego rodzaju obsługi, w tym poprzez zapewnienie bezpiecznego logowania, jednoznacznej autoryzacji rozmówcy (Klienta), rejestrowanie przebiegu rozmowy.
- 5.5.5. W przypadku wykorzystywania wiadomości SMS stosuje się odpowiednio punkty 5.4.1 i 5.4.2, przy czym identyfikacja Sprzedawcy następuje tylko poprzez podanie jego firmy.

5.6. Sprzedaż bezpośrednia

- 5.6.1. Działania Sprzedawcy polegające na sprzedaży bezpośredniej towarów i usług przez niego oferowanych są realizowane z poszanowaniem dóbr ich adresatów.
- 5.6.2. W ramach wykonywanych czynności wymagających osobistych kontaktów z Klientami przedstawiciele Sprzedawcy okazują dokumenty jednoznacznie ich identyfikujące oraz pełnomocnictwo do działania w imieniu Sprzedawcy. Sprzedawca dba o odpowiedni dobór personelu zajmującego się sprzedażą bezpośrednią pod względem uczciwości, rzetelności oraz kultury osobistej.
- 5.6.3. Przedstawiciele Sprzedawcy dysponują odpowiednią wiedzą w zakresie oferowanych towarów, produktów i usług, adekwatną do podejmowanych działań.

- 5.6.4. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za skutki działań osób reprezentujących Sprzedawcę w zakresie prowadzenia sprzedaży bezpośredniej.

5.7. Faktury

- 5.7.1. Sprzedawca wylicza należność wynikającą z faktury obciążającą Klienta zgodnie z zawartą umową, właściwą taryfą lub cennikiem oraz stanem faktycznym lub rzetelnymi prognozami zużycia energii elektrycznej lub paliwa gazowego.
- 5.7.2. Faktury są wystawiane przez Sprzedawcę w sposób czytelny i trwałe, a ich treść jest możliwie przejrzysta dla Klienta. Faktura zawiera informacje dotyczące sposobu kontaktowania się ze Sprzedawcą (w szczególności: numer telefonu kontaktowego, adres do korespondencji Sprzedawcy, w tym także dane do kontaktów za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość).
- 5.7.3. Treść faktur umożliwia identyfikację pozycji rozliczeniowych, składających się na łączne zobowiązanie Klienta w zakresie opłat za energię elektryczną lub paliwo gazowe. W przypadku umów kompleksowych treść faktury zawiera także opłaty za usługę dystrybucji energii elektrycznej lub paliwa gazowego. Sprzedawca wraz z fakturą przekazuje Klientowi informację o wielkości zużycia energii elektrycznej lub paliwa gazowego w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy faktura oraz o sposobie dokonania odczytu układu pomiarowo – rozliczeniowego i sposobie wyznaczenia wielkości zużycia w przypadku, gdy okres rozliczeniowy jest dłuższy niż jeden miesiąc i gdy pierwszy lub ostatni dzień okresu rozliczeniowego nie pokrywa się z datami odczytów lub gdy w trakcie okresu rozliczeniowego nastąpiła zmiana cen lub stawek opłat.
- 5.7.4. Na wniosek Klienta Sprzedawca zobowiązuje się przesłać bezpłatnie duplikat faktury na adres korespondencyjny wskazany przez Klienta w umowie lub adres wskazany w zgłoszeniu dotyczącym przesłania duplikatu faktury przekazany Sprzedawcy. Na życzenie Klienta zgłoszenie dotyczące wydania duplikatu faktury jest przyjmowane przez Sprzedawcę w punkcie odpowiedzialnym za obsługę Klienta. Jeżeli zgłoszenie Klienta nie zawierało dyspozycji zmiany adresu do doręczeń korespondencji, to Sprzedawca realizuje wysyłkę duplikatu faktury na adres wskazany w zgłoszeniu jednorazowo, tylko dla tego zgłoszenia.
- 5.7.5. Sprzedawca może dostarczać fakturę w formie elektronicznej za zgodą Klienta. Wyrażenie przez Klienta zgody na dostarczanie faktury w formie elektronicznej zwalnia Sprzedawcę z obowiązku przesyłania faktur w formie tradycyjnej (papierowej).
- 5.7.6. Klient ma prawo w każdym czasie zrezygnować z usługi dostarczania faktury w formie elektronicznej. W takim przypadku Sprzedawca ma obowiązek przywrócić przesyłanie faktur w formie tradycyjnej (papierowej).
- 5.7.7. Faktura powinna zawierać wyodrębnioną informację o terminie płatności.
- 5.7.8. Jeżeli Klient uregulował należność po terminie płatności, wówczas informacja o wysokości odsetek za opóźnienie zostanie przekazana Klientowi w nocy odsetkowej albo wraz z fakturą.

6. Sprawy sporne, reklamacje, zgłoszenia oraz skargi

O sposobie przyjmowania zgłoszeń, reklamacji i skarg oraz rozstrzygania sporów, wraz z podaniem stosownych terminów (o ile sprawa nie zostanie załatwiona niezwłocznie), a także o sposobie ustalania bonifikat za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców lub parametrów jakościowych energii elektrycznej lub paliwa gazowego Sprzedawca informuje na swojej stronie internetowej, w punktach sprzedaży lub punktach odpowiedzialnych za obsługę Klienta

6.1. Spory

- 6.1.1. Sprzedawca podejmuje działania na rzecz rozwiązywania sporów w relacjach z Klientem, stosując zrozumiałe dla niego reguły postępowania, w trybie niepowodującym nadmiernych i nieuzasadnionych trudności oraz kosztów po stronie Klienta.
- 6.1.2. Sprzedawca dąży do polubownego zakończenia sporu z Klientem, a w uzasadnionych przypadkach Sprzedawca podejmuje próby pozasądowego rozstrzygnięcia sporów z Klientami.
- 6.1.3. Jeżeli Klient złoży reklamację dotyczącą dostarczania energii elektrycznej lub paliwa gazowego w terminie 14 dni od dnia otrzymania od Sprzedawcy powiadomienia o zamiarze wstrzymania dostarczania energii elektrycznej lub paliwa gazowego, dostarczania energii elektrycznej lub paliwa gazowego nie wstrzymuje się do czasu rozpatrzenia tej reklamacji. Sprzedawca jest zobowiązany rozpatrzyć przedmiotową reklamację Klienta w terminie 14 dni, w przeciwnym wypadku uznaje się ją za uwzględnioną. W przypadku nieuwzględnienia reklamacji Klient może w terminie 14 dni od dnia otrzymania powiadomienia o nieuwzględnieniu reklamacji wystąpić do Koordynatora z wnioskiem o rozwiązanie sporu w tym zakresie. W przypadku wyrażenia przez Sprzedawcę zgody na udział w postępowaniu wszczętym przez Koordynatora Sprzedawca nie może wstrzymać dostarczania energii elektrycznej lub paliwa gazowego do czasu rozwiązania sporu przez Koordynatora.
- 6.1.4. W przypadku wstrzymania dostarczania energii elektrycznej lub paliwa gazowego, jeżeli Klient złoży reklamację na wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej lub paliwa gazowego, Sprzedawca jest zobowiązany niezwłocznie zlecić OSD wznowienie dostarczania energii elektrycznej lub paliwa gazowego. W przypadku negatywnego rozpatrzenia reklamacji Klient ma prawo do zwrócenia się z wnioskiem o rozpoznanie sprawy przez Prezesa URE. Sprzedawca jest zobowiązany kontynuować dostarczanie energii elektrycznej lub paliwa gazowego do czasu wydania decyzji przez Prezesa URE, z tym zastrzeżeniem, że wznowienia dostaw nie stosuje się w przypadku gdy wstrzymanie dostarczania paliw gazowych lub energii nastąpiło w wyniku stwierdzenia po przeprowadzonej kontroli, że instalacja znajdująca się u odbiorcy stwarza bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub środowiska, jak i w przypadku rozwiązania sporu przez Koordynatora na niekorzyść odbiorcy.

6.2. Reklamacje, zgłoszenia oraz skargi

- 6.2.1. Sprzedawca jest zobowiązany do przyjmowania zgłoszeń, reklamacji i skarg dotyczących wykonywania usług w ramach zawartej z Klientem umowy.
- 6.2.2. Reklamacje, skargi oraz zgłoszenia składane osobiście lub telefonicznie Sprzedawca zobowiązuje się przyjmować w godzinach otwarcia punktów odpowiedzialnych za obsługę Klienta.
- 6.2.3. Reklamacje, skargi oraz zgłoszenia Klient może składać w formie elektronicznej całodobowo.
- 6.2.4. Sprzedawca przyjmuje od Klienta oraz rejestruje zgłoszenia, reklamacje i skargi wniesione w szczególności osobiście, telefonicznie, listownie lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.
- 6.2.5. Sprzedawca prowadzi rejestry, w których ewidencjonowane są reklamacje, skargi oraz zgłoszenia Klientów.
- 6.2.6. Sprzedawca rejestruje zgłaszaną reklamację, chyba że reklamacja nie zawiera danych pozwalających na jednoznaczną identyfikację Klienta.
- 6.2.7. Sprzedawca rozpatruje reklamację, skargę oraz zgłoszenie w terminach wynikających z obowiązującego prawa oraz zawartych umów i informuje Klienta o zajęтым przez siebie stanowisku.
- 6.2.8. Terminy, o których mowa w punkcie 6.2.7, Sprzedawca traktuje jako terminy maksymalne i dołoży starań, aby reklamacje, skargi oraz zgłoszenia były rozpatrywane w terminach krótszych.
- 6.2.9. W przypadku braku możliwości zajęcia stanowiska w terminach wynikających z obowiązującego prawa, niezależnie od skutków opóźnienia w zajęciu stanowiska, przewidzianych w obowiązujących przepisach prawa, Sprzedawca informuje Klienta o przyczynie przedłużenia sprawy oraz terminie udzielenia odpowiedzi.

7. Zmiana Sprzedawcy

Zmiana Sprzedawcy jest bezpłatna, za wyjątkiem ewentualnych kosztów i opłat przewidzianych w umowie z dotychczasowym Sprzedawcą wynikających z jej rozwiązania.

8. Pozostałe obowiązki informacyjne

- 8.1. Sprzedawca zobowiązany jest do bieżącej aktualizacji swoich danych teleadresowych. Informacje o aktualizacji oraz zaktualizowane dane teleadresowe powinny zostać zamieszczone na stronie internetowej Sprzedawcy oraz przekazane na fakturze lub wraz z fakturą wystawioną Klientowi.
- 8.2. Sprzedawca, na wniosek Klienta, zapewnia Klientowi możliwość uzyskania drogą elektroniczną lub w formie pisemnej informacji dotyczących praw i obowiązków Klienta,

aktualnych taryf, rozliczeń i danych o zużyciu energii elektrycznej lub paliwa gazowego oraz – w przypadku umowy kompleksowej – kosztach świadczenia usług dystrybucyjnych. Powyższa informacja zostanie przekazana pod warunkiem prawidłowej identyfikacji i autoryzacji Klienta, w zakresie posiadanych przez Sprzedawcę danych.